

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

ЗАПОВЕД

14.5.2026 г.

X РД09-2046/14.05.2026 г.

Регистрационен №
Министерство на образованието и науката
Signed by: Lyubka Ivanova Stoyanova

На основание чл. 13д, ал. 2, т. 1 от Закона за професионалното образование и обучение, при спазване изискванията на чл. 66, ал. 1 и 2 от Административнопроцесуалния кодекс и във връзка с осигуряването на обучението по учебен предмет

УТВЪРЖДАВАМ

учебна програма за отраслова професионална подготовка по учебните предмети типография – теория на професията и учебна практика, за професиите от професионалното направление код 0211 „Аудио-визуални техники и производство на медийни продукти“ съгласно приложението.

Учебната програма започва да се прилага от учебната 2026 – 2027 година за учениците, които постъпват в VIII клас.

14.5.2026 г.

X

ПРОФ. ГЕОРГИ ВЪЛЧЕВ
Министър на образованието и науката
Signed by: Georgi Aleksandrov Valchev

УЧЕБНА ПРОГРАМА
ЗА ОТРАСЛОВА ПРОФЕСИОНАЛНА ПОДГОТОВКА
ПО УЧЕБНИТЕ ПРЕДМЕТИ
ТИПОГРАФИЯ
ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА
УЧЕБНА ПРАКТИКА

Утвърдена със Заповед №

14.5.2026 г.

X РД09-2046/14.05.2026 г.

Регистрационен №

Министерство на образованието и науката

Signed by: Lyubka Ivanova Stoyanova

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ:

Код 0211 „Аудио-визуални техники и производство на медийни продукти“

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

1. Предназначение на програмата

Учебната програма по учебните предмети типография – теория на професията и учебна практика, е предназначена за учениците, обучаващи се във всички форми на обучение по професиите от професионалното направление код 0211 „Аудио-визуални техники и производство на медийни продукти“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение, утвърден от министъра на образованието и науката със Заповед № РД09-2230 от 09.08.2024 г.

2. Връзка с единиците резултати от учене в държавния образователен стандарт за придобиване на квалификация по професията

Учебната програма е разработена съгласно държавния образователен стандарт за придобиване на квалификация по професиите от професионалното направление код 0211 „Аудио-визуални техники и производство на медийни продукти“ в съответствие с единиците резултати от учене (ЕРУ): ЕРУ 5. Типография и графична култура.

3. Структура и приложение на програмата

Учебното съдържание е структурирано в четири раздела – теория на професията и учебна практика, включващи отделни теми, което осигурява логическа последователност и надграждане при усвояването на знания и умения, свързани с ролята и развитието на шрифта, класификация и принципи за подбор на шрифт, изграждане на текстова йерархия и оформяне, включително и работа с пространство, подравняване и адаптация към различни формати.

Учебната програма се прилага гъвкаво, като броят на учебните часове, утвърдени с типовия учебен план, по който се провежда обучението в училището, се разпределят по раздели и теми от учителя в зависимост от формата на обучение, методите на обучение и планираната в училищния учебен план разширена професионална подготовка.

II. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Теория на професията	Учебна практика
Раздел I. История и изразни възможности на шрифта (РУ 5.1)	
1. Основни етапи в развитието на типографията 2. Видове шрифтове според историческата и културната им рамка 3. Роля на шрифта като визуален и комуникационен елемент	1. Идентифициране на шрифтове по стил и приложение 2. Свързване на типографията с контекста на визуалната комуникация 3. Анализиране на визуалната експресивност на различни шрифтове
Раздел II. Подбор на подходящи шрифтове в зависимост съдържанието и целта на визуалния продукт (РУ 5.2)	
1. Архитектура на шрифта, характеристики на основни шрифтови семейства и стилове 2. Принципи за избор на шрифт според функцията и аудиторията 3. Декоративен, функционален и информационен шрифт	1. Избор на шрифт в зависимост от темата, средата и предназначението 2. Сравнение на шрифтове по визуално въздействие, четливост и поставяне на смислово ударение

Теория на професията	Учебна практика
	3. Съчетаване на шрифтове в рамките на единна визуална концепция
Раздел III. Оформление на текстови елементи чрез композиционни, типографски и йерархични принципи (РУ 5.3)	
1. Йерархия на текстови структури – заглавие, подзаглавие, основен текст 2. Принципи на подравняване, междубуквено и междуредово разстояние 3. Роля на визуалния ритъм и бялото пространство	1. Оформление на текстови блокове с логическа и визуална подреденост 2. Прилагане на принципите на йерархия, четивност и контраст 3. Използване на типографска мрежа и композиционно равновесие
Раздел IV. Композиция в текстово-визуална среда (РУ 5.4)	
1. Принципи на композиция в рамките на смесени медии (текст и изображение) 2. Съчетаване на графични и текстови елементи 3. Роля на мащаб, позициониране и контраст в текста	1. Съчетаване на текст и изображение в балансирана визуална структура 2. Изграждане на йерархия на информацията според визуалната логика 3. Адаптиране на оформление към различни формати – екран, печат, табло и др.

III. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

В резултат на обучението учениците придобиват компетентности в съответствие с държавния образователен стандарт за придобиване на квалификация по професия, както следва:

- да демонстрират осъзнато отношение към шрифта като носител на смисъл и културна идентичност;
- да подбират и прилагат адекватни типографски решения, съобразени с комуникационната цел на проекта;
- да оформят текст в рамките на визуална структура, която улеснява възприемането и подчертава съдържанието;
- да прилагат интегрирани решения за визуална комуникация в текстово-графичен контекст.

IV. АВТОРСКИ ЕКИП

1. Стела Горчева, Професионална гимназия по строителство, архитектура и геодезия „Пеньо Пенев“, Русе
2. Денислава Велева, Английска езикова гимназия „Гео Милев“, Бургас
3. Мария Тасева, 44. Средно училище „Неофит Бозвели“, София
4. Вероника Дончева, Професионална гимназия по строителство, архитектура и геодезия „Пеньо Пенев“, Русе
5. Мариела Шалева, Професионална техническа гимназия, Варна
6. Красимир Паскалиев, Професионална гимназия по строителство, архитектура и геодезия „Пеньо Пенев“, Русе
7. Иван Стефанов, Софийска професионална гимназия „Княгиня Евдокия“, София
8. Ганка Трендафилова, Професионална гимназия по текстил и моден дизайн, Варна
9. Калина Янчулова, 3. Средно училище „Марин Дринов“, София

10. Инж. Петя Тасева, Професионална гимназия по вътрешна архитектура и дървообработване „Христо Ботев“, Пловдив
11. Инж. Атанас Илийски, Професионална гимназия по вътрешна архитектура и дървообработване „Христо Ботев“, Пловдив
12. Мартина Нешкова, Професионална гимназия по хранителни технологии „Проф. д-р Асен Златаров“, Горна Оряховица

Учебната програма е разработена по проект BG05SFPR001-3.001-0001 „Модернизиране на професионалното образование и обучение“, финансиран от Програма „Образование“ 2021 – 2027, съфинансиран от Европейския съюз.